

Motion till riksdagen

1988/89:L610

av Sten Svensson m.fl. (m, fp, c)

Det allmännas skadeståndsansvar

Skadestånd från staten för en ren förmögenhetsskada utgår enligt 3 kap. 2 § skadeståndslagen endast då felet av myndigheten begåtts under myndighetsutövning. Denna regel har tolkats snävt vilket inneburit att ett pressmeddelande utgivet av en myndighet inte betraktas som myndighetsutövning. Detta har bekräftats av en dom i högsta domstolen av den 20 juli 1987. I denna dom fann domstolen enhälligt "att konsumentverket förfar klart felaktigt genom det missvisande sätt på vilket provningsresultatet presenterades i pressmeddelandet". Domstolens majoritet fann emellertid att det inte var fråga om myndighetsutövning varför skadeståndstalan, trots den funna felaktigheten, ogillades.

Bakgrunden i detta mål var att konsumentverket under 1981 uppdrog åt statens provningsanstalt att prova och jämföra ett antal lackskyddsmedel för bilar. Några av dessa innehöll s.k. polymerer. När provningsresultaten förelåg utarbetade verket en rapport och i samband därmed ett pressmeddelande.

Rubriken på pressmeddelandet var "Miljonbelopp förbrukas på värdelösa bilvårdsmedel". I pressmeddelandet gjordes ett antal uttalanden om att särskilt de medel som innehöll polymerer inte motsvarade de kvalitetskrav som marknadsföringen rörande dessa syntes utlova osv.

Innehållet i pressmeddelandet fick ett snabbt och starkt genomslag på marknaden. Ett företag vars polymerbaserade polermedel inte ens fanns med i undersökningen fick se sin avsättning kraftigt reducerad praktiskt taget över en natt.

När det sedan visade sig att konsumentverkets uttalanden i pressmeddelandet grundats på felaktigt återgivande av provningsresultaten väckte företaget talan mot staten med stöd av skadeståndslagen med yrkande om skadestånd p.g.a. konsumentverkets handlande.

Genom begränsningarna i skadeståndslagen har området inom vilket den enskilde kan erhålla ersättning när en myndighet agerar felaktigt på ett allvarligt sätt inskränkt. Den skadelidande saknar ett adekvat medel mot överträdelser av den grundläggande rättvisepincip som 1 kap. 9 § RF ger uttryck åt.

Enligt gällande rätt kan m.a.o. myndigheter generellt sett göra sig skyldiga till många slag av felaktigheter som inte föranleder ansvar eller skadestånd.

Myndigheter kan begå felaktigheter. Att räkna med annat vore omänskligt. Men dessa felaktigheter kan åsamka den enskilde individen eller den juridiska personen stor ekonomisk skada. Därför måste det i skadeståndsla-

gen slås fast att all verksamhet som med verkan mot tredje man utförs av en myndighet kan föranleda ersättning enligt skadeståndslagen.

Den av JK intagna hållningen (LU2 1988/89) till en utvidgning av begreppet myndighetsutövning innebär i princip att den enskilda individen har ytterst små möjligheter att erhålla ersättning vid verksamhet som med verkan mot tredje man utförs av en myndighet. En ståndpunkt som inte stämmer överens med behovet av stärkt rättssäkerhet för den enskilde.

Mot. 1988/89

L61●

Hemställan

Med stöd av det ovan anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag om ändringar i skadeståndslagen så att där fastslås att all verksamhet som med verkan mot tredje man utförs av en myndighet kan föranleda ersättning enligt skadeståndslagen.

Stockholm den 23 januari 1989

Sten Svensson (m)

Bengt Harding Olson (fp)

Isa Halvarsson (fp)

Ulla Orring (fp)

Rune Backlund (c)

Britta Bjelle (fp)

Siw Persson (fp)

Lars De Geer (fp)